

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XI. Theophilenses legati & Origenistae apud Imperatorem mutuo se
accusant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

genitas in communionem admittat: sin iudicio contendere malit, necessarios mittat qui A
res ipsius procurent. Non rescripsit ille, quosdam è suis illic allegasse contentus, *ivellor ut
porrigerem admonens*, inquit Palladius, *quos more solito ipsis dicitur, apertum quidem & expres-
sum mendacium continentes, variis calumniis opertum & obumbratum: & cum non posset illorum vitæ
derogare, fecit ut intra Palatium quasi Magi notarentur.* Subdit postmodum advertentes Orige-
nitas nihil se profecisse, *plerisque in dignitatibus constitutos adduxisse secum, omnes anathemati-
zasse hæresim.* Tum deinde collectas adversus Theophili tyrannidem accusationes, & in li-
bellum conjectas Iohanni frustra illos ab incepto revocanti tradunt. Moner ille Theophi-
lum constatae adversum se accusationis. Rescribit Theophilus vetitum esse Nicanis Cano-
nibus, ne quis Episcopus de re extra ditionem suam posita iudicet: se, si in jus vocandus
sit, ab Ægyptiis Episcopis esse iudicandum. Ad hæc permovebatur falsis rumoribus; Sa-
cramentorum communionem Origenistis concessisse Iohannem, & animo esse ad feren-
das ipsi supplicias parato. Quare ad Episcopos mittit literas quaquaverfus, Iohannem di-
gnitate & Episcopatu evertere, & Dioscorum cum fratribus ac sociis ulcisci omni modo
fatagens, consilium tamen caute occultans, Origenis libros solummodo carpens.

Si quis Origenitas à Iohanne exceptos fuisse miretur, magnam apud omnes Nitrien-
sium monachorum existimationem fuisse meminerit; & Chrysofomo iam inde notas
esse Theophili artes, cum Isidorum in Constantinopolitanam sedem intrudere, & quomi-
nus ad eam eveheretur Iohannes impedire conatus est. Præterea Origenianos errores
publice derefati fuerant Nitrienses: hinc valde suspecta illi Theophili criminatio: At nec
dum satis adverterat pius Antistes simulationes Origenistarum, quibus objectos errores C
juramento diluere proclive erat. Notanda hæc Hieronymi Epistol. 65. ad Pammach. &
Ocean. cap. 1. *Faciam quod solum cavent, ut sacra eorum atque mysteria in publicum proferam, &
omnis prudentia eorum, qua nos simplices ludant, in propatulo sit 3. & qui neganti voci non credunt,
credant saltem arguenti silio. Hoc enim vel maxime cavent, ne quando contra auctorem suum eorum
scripta teneantur. Facile dicunt cum iuramento, quod postea alio solvant perjurio. Ad subscriptionem
tergiversantur, quarumque suffragia. Alius, Non possum, inquit, damnare quod nemo damnavit.
Alius, Nihil super hoc à Patribus statutum est; ut dum totius orbis provocatur auctoritas, subscribendi
necessitas differatur. Quidam constantius, Quomodo, inquit, damnabimus quos Synodus Nicæna non
tergigit? Atque id non de omnibus Origenistis, quocumque ad Chrysofomum confuge-
rant, intellectum velim, nam partim Orthodoxis, partim Heterodoxis hæc constitisse ca-
tervam puto; adeo ut illi ex animo, hi ore tenus errores Origenis damnaverint. Quæ cum
Chrysofomo minime perspecta esse possent, corda Deo scrutanda relinquens, verbis illos
hæresim ejurasse satis habuit. Accessit eodem fortasse aliqua Origeniani nominis reveren-
tia, cuius scripta studiose legerat Iohannem, multaque ex iis ad suos translulisse usus ob-
servasse mihi videor, & in sequentibus Notis comprobasse.*

Eudoxia quoque Augusta humanitatem Origenistæ experti sunt: proditum quippe est
à Sozomeno & Nicephoro, ad eam, cum forte curtu præterveheretur, accessisse Mona-
chos, sibi que illatas à Theophilo injurias exposuisse, hæc honore ipsi habito pollicitam,
futurum ut brevi cogeretur Synodus, ad eamque Theophilus evocaretur.

X. Dum hæc agerentur, Epiphanius literis Theophili acceptis, quibus ad convocan-
dam Synodum, & damnandos Origenistas incitatum fuisse supra diximus, cogit Episco-
porum Cyptiorum Concilium, librorum Origenis lectionem decreto prohibet, cuius de-
creti exemplar cum alia in loca, tum præcipue Constantinopolim mittit, Iohannem ad
idem faciendum adhortans. Collectam quoque à Theophilo postea Synodum Alexan-
driæ eadem de causâ fuisse scribunt Socrates, & Sozomenus; negat Baronius, & perpe-
ram ad id tempus relatam fuisse ab impuris Scriptoribus Synodum Alexandrinam asserit,
ut pote quæ iam ante fuerat celebrata. Ego vero quid statuiam, non habeo; nam non
unum adversus Origenistas constat fuisse Concilium narrat Posthuvianus apud Sulpi-
cium Severum Dialog. 1.

XI. Missas ad se ab Epiphano & Theophilo Epistolas, paratasque sibi insidias neglexit
Chrysofomus, animumque in Ecclesiastica restituenda disciplina habuit. Legati interim
à Theophilo Constantinopolim Monachi Origenistas libellis proscindebant: hi contra
spe pacis præclusa apud Arcadium Imperatorem & Eudoxiam, Theophili questi sunt inju-
rias, libelloque oblato graves ipsi & acerbas criminationes impegerunt, postularuntque
ut adduceretur vel invitus, & coram Iohanne vadimonium sifteret; conficti vero adver-
sum se accusationum libelli Præfectis urbis dijudicandi permitterentur. Adducendo Theo-
philo mittitur Alexandriam Elaphius; causam libellorum & accusationum Præfecti co-
gnoscunt. Deprehensa Theophilensium legatorum calumnia, erimen hi in Theophilum
conferunt, ab eoque subornatos sese fatentur. Flagellis graviter casti detruduntur in car-
cerem, quoad Theophilus causam pro se dicturus adesset: quo serius adventante pars in

A vinculis obiit, pars infulam Proconnesum deportatur post adventum Theophili, iudicum animis pecunia mollitis. Hæc ita à Palladio referuntur. Chrysoſtomus interim Origeniſtas conſiliis & auctoritate ſua iuvaſſe creditus eſt. Quocirca ſub Barnabæ nomine obſcure ab Hieronymo perſtringitur in Epist. 16. ad Principiam: *Refrigerata*, inquit, *charitate multorum, pauci qui amabant fidei veritatem noſtro lateri iangebantur, quorum publice petebatur caput, contra quos apes omnes parabantur; ita ut Barnabas quoque duceretur in illam ſimulationem, imo apertum parricidium, quod non viribus, ſed voluntate commiſiſt.*

XII. Iamque fama percrebuerat male in Iohannem affectum eſſe Theophilum, & cauſas quarere quibus eum ſede deiiceret. Hoc intellecto concilium Conſtantinopoli cogi volunt optimates, & Clerici complures, quorum inimicitias Chryſoſtomus ſeveritate ſua ſibi pepererat. Futurum id pollicita iam ante Origeniſtis fuerat Eudoxia. Itaque Theophilus Ægyptios Episcopos eo conſeſtim navigare iubet; Antifiſites Orientis ad Concilium invitat. Nec multo poſt Cypro ſolvens Epiphanius Conſtantinopolim appellit. Obuiam progreſſus Iohannes totius Cleri comitatu advenientem honeſtavit, nec eo perpulſit tamen ut hoſpitio ſuo, vel domibus Eccleſiaſticis, vel ſua denique conſuetudine uti vellet: adeo inenſum Iohanni animum propter ſuſceptos Origeniſtas præ ſe ferebat. Statim Epiphanius ad ſe convocat Episcopos qui tum forte Conſtantinopoli verfabantur: decreta Synodorum proferet, quibus lectione Origenis omnibus interdiceretur; poſtulat ut ea ipſi quoque ſuffragiis ſuis confirmet. Paruerunt nonnulli, plures detrectaverunt. In his Theotimus Tomitanus Episcopus, ſpectatæ vir ſanctitatis, iniquum eſſe dixit, homini iam pridem mortuo injuriam inferre, & majorum de eo decreta reſcindere: quo dicto librum quemdam Origenis proferet, pelleſtiſque verſibus aliquot, quibus Eccleſiæ utiles ſententiæ continebantur: Intelligent, inquit, qui libros Origenis repudiant, hæc quoque à ſe repudiari. Nihilo tamen ſeciſus roganti Chryſoſtomo, ut una ſecum domo, & una Eccleſia uteretur, renuntiavit Epiphanius in domus & precum communionem cum illo ſeſe venturum, ita ſi libros Origenis damnare, & Origeniſtas Ægyptios à ſe rejicere vellet: quod cum ante diſceptationem cauſa facere recularer Iohannes, perſuaſus eſt Epiphanius à quibusdam Iohannis adverſariis, ut in Templum Apoſtolorum, quo celebranda erat Synaxis, publice prodiret, damnaret libros Origenis ac Origeniſtas, & Chryſoſtomum ipſum inceſſeret. Et feciſſet ſane, niſi iam Templo propinquum adieſſet Serapſon Diaconus à Iohanne miſſus, monuiſſetque periculo ipſius futurum, ſi quod animo deſtinaverat, reiſa præſtaret; ad ſeditionem quippe remi ſpectare. Admonitione deterritus Epiphanius pedem retulit.

XIII. Circa idem tempus hunc inter & Eudoxiam ſimultas intervenit: cauſam vario Scriptores narrant. Scribunt Leo Imperator, & Symeon Metaphraſtes Eudoxiam Auguſtam, inimico ut erat in Chryſoſtomum animo, ipſum hæreſeos apud Epiphanius accuſaſſe; poſtulaviſſe Epiphanius, ut cauſam dicturus Iohannes accerſeretur, ſe alioqui minime aſſenſurum; ad hæc exclamaſſe Auguſtam, ſi Iohannis exitium interpellet, ſeſe Idolorum cultum reſtituturam; quo audito dolore percuſſum Epiphanius ſuſis lacrymis Conſtantinopoli exceſſiſſe. At diverſa habet Sozomenus; in morbum incidiſſe Imperatoris filiolium; huius vitæ timentem Imperatricem rogaviſſe Epiphanius ut pro eo oraret; qui cum futurum recepiſſet, ut convaleſceret filius, ſi ab Origeniſtarum partibus illa deſciſceret, reſpondiſſe Auguſtam: In Dei poteſtate filius meus eſt; tu vero, Epiphani, ſi mortuos ad vitam revocare poſſes, neuiquam obiſſet tuus Archidiaconus: miſſos eodem tempore ab Eudoxia Origeniſtas ad Epiphanius quaſiſſe num aliquando in libros ſuos vel Diſcipulos incidiſſet; negante illo percontatos unde ſe Hæreticos deprehendiſſet, qui ſententiæ ſuæ nullum feciſſet periculum; huic ex auditu ſe intellexiſſe reſpondenti, ſubjeſſiſſe illos: Nobis vero contrarium evenit, nam ex diſcipulis tuis & libris, ac Ancorato præcipue tua nobis perſpecta ſententia nonnullos ſæpe reſutaviſſimus, qui hæreſeos calumniam tibi impingebant; parem itaque nobis vicem retribuere debueras: his intellectis placatum Epiphanius viros dimiſiſſe; & ipſum quoque paulo poſt navigaſſe in Cyprum, ſive Conſtantinopoli pœnituiſſet eum itineris, ſive Deus oraculo mortem inſtare monuiſſet. Ecquas diſcedendi cauſas habuerit, incertum eſt. Certe antequam attigiſſet Cyprum, in ipſa navi deceſſit, cum iam eſſet magno natu. Fato quoque circiter hoc tempus extincti ſunt Conſtantinopoli Iſidorus, & Dioſcorus, & paulo poſt Ammonius, magnam poſt obitum ſanctitatis famam conſecuti. Quo tempore annus agebatur 403.

XIV. Quid de hoc itinere, itineriſque cauſa literis tradiderit Polybius ipſius diſcipulus ac focius, ac rerum omnium oculatus teſtis, operæpretium eſt cognoscere. Scribit ille Theophilum Iohanni Chryſoſtomo inenſum ob communioni reſtitutos Longos fratres, cum Imperatricem mittere hunc in exilium velle accepiſſet, id ut perſiceretur ſummo opere laboraſſe; dediſſe itaque literas ad Epiphanius, quibus Origeniſmi Iohannem